EVEREST

1680

tamadres.com

AYŞE KULİN

eserler

1. Güneşe Dön Yüzünü (Öykü)
2. Bir Tatlı Huzur (Biyografi)
3. Foto Sabah Resimleri (Öykü)
4. Adı: Aylin (Biyografik Roman)
5. Geniş Zamanlar (Öykü)
6. Sevdalinka (Roman)
7. Füreya (Biyografik Roman)
8. Köprü (Roman)
9. İçimde Kızıl Bir Gül Gibi (Deneme)
10. Babama (Şiir)
11. Nefes Nefese (Roman)
12. Kardelenler (Araştırma)
13. Gece Sesleri (Roman)
14. Bir Gün (Roman)
15. Bir Varmış Bir Yokmuş (Öykü)
16. Veda (Roman), Veda (Çizgi Roman)
17. Sit Nene'nin Masalları (Çocuk Kitabı)
18. Umut (Roman)
19. Taş Duvar Açık Pencere (Derleme)
20. Türkan-Tek ve Tek Başına (Anı-Roman)
21. Hayat-Dürbünümde Kırk Sene (Anı-Roman)
22. Hüzün-Dürbünümde Kırk Sene (Anı-Roman)
23. Gizli Anların Yolcusu (Roman)
24. Saklı Şiirler (Şiir)
25. Sessiz Öyküler (Öykü Derlemesi)
26. Bora'nın Kitabı (Roman)
27. Dönüş (Roman)
28. Hayal (Anı)
29. Handan (Roman)
30. Tutsak Güneş (Roman)
31. Kanadı Kırık Kuşlar (Roman)

ödüller

1988-89 / Tiyatro ve TV Yazarları Derneği, En İyi Çevre Düzeni Dalında Televizyon Başarı Ödülü
1995 / Haldun Taner Öykü Ödülü Birincisi
1996 / Sait Faik Hikâye Armağanı Ödülü
1996 / 3. UAT En Başarılı Yazar Ödülü
1997 / Oriflame Roman Dalında Yılın En Başarılı Kadın Yazarı Ödülü
1997 / Nokta Dergisi Doruktakiler Edebiyat Ödülü
1997 / İ.Ü. İletişim Fakültesi, Roman Dalında Yılın En Başarılı Yazarı Ödülü
1998 / Oriflame Edebiyat Dalında Yılın En Başarılı Kadın Yazarı Ödülü
1998 / İ.Ü. İletişim Fakültesi Roman Dalında Yılın En Başarılı Yazarı Ödülü
1999 / Oriflame Edebiyat Dalında En Başarılı Kadın Yazarı Ödülü
1999 / İ.Ü. İletişim Fakültesi Roman Dalında Yılın En Başarılı Yazarı Ödülü
2000 / Rotaract Yılın Yazarı Ödülü
2001 / Ankara Fen Lisesi Özel Bilim Okulları Yılın Yazarı Ödülü
2002 / Tepe Özel İletişim Kurumları Yılın En İyi Edebiyatçısı Ödülü
2003 / AVON Yılın En Başarılı Kadın Yazarı Ödülü
2003 / Best FM Yılın En Başarılı Yazarı Ödülü
2004 / İstanbul Kültür Üniversitesi Yürekli Kadın Ödülü
2004 / Pertevniyal Lisesi Yılın En İyi Yazarı Ödülü
2007 / Bağcılar Atatürk İ.Ö. Ok. & Esenler-İsveç Kardeşlik İ.Ö. Ok. Yılın Edebiyat Yazarı Ödülü
2007 / Türkiye Yazarlar Birliği Veda isimli romanı ile Yılın En Başarılı Yazarı
2008 / European Council of Jewish Communities Roman Ödülü
2009 / TED Bilim Kurulu Eğitim Hizmet Ödülü
2009 / Kocaeli, 2. Altın Çınar Dostluk ve Barış Ödülü
2009 / Kabataşlılar Derneği Yılın En İyi Yazarı Ödülü
2010 / Best FM 1998-2008, 10 Yılın En Başarılı Kitabı
2010 / Kabataşlılar Derneği Yılın En İyi Yazarı Ödülü
2011 / İTÜ EMÖS Yaşam Boyu Başarı Ödülü
2011 / Orkunoğlu Eğitim Kurumları, Yılın En Başarılı Yazarı Ödülü
2011 / ESKADER Kültür & Sanat Ödülleri, Hatırat Dalında Hayat & Hüzün
2011 / Farewell (Veda) ile Dublin IMPAC Edebiyat Ödülü Ön Adayı
2012 / Medya ve Yeni Medya En İyi Yazar Ödülü
2013 / Kültür ve Turizm Bakanlığı, Toplumsal Duyarlılığa Katkı Ödülü
2013 / Lions Başarı Ödülü
2014 / 22. İTÜ EMÖS Ödülü; Yılın En Başarılı Kitabı - Handan
2015: Eryetiş & Balkanlar Eğitim Kurumları / Yılın En İyi Romanı: Tutsak Güneş
2016: Permio Roma Ödülü / Çeviri Dalında En İyi Roman / Nefes Nefese.

Sevdalinka'nın Bosna-Hersek telif geliri savaş mağduru çocuklara, Kardelenler'in telif geliri Kardelen Projesi'ne, Sit Nene'nin Masalları'nın telif geliri UNICEF Anaokulu Projesi'ne, Türkan-Tek ve Tek Başına'nın özel baskısının ve Türkan tiyatro oyununun telif gelirleri ise ÇYDD eğitim projelerine bağışlanmıştır.

tamadres.com

füreya

tamadres.com

ayşe kulin

§

Yayın No 1680
Türkçe Edebiyat 654

füreya
ayşe kulin

Kapak Fotoğrafı : © Ara Güler /
Ara Güler Doğuş Sanat ve Müzecilik A.Ş.
Kapak Tasarım: × Karşılaşmalar × Esra Göksu ×

© 2000, Ayşe Kulin
© 2005, bu kitabın tüm yayın hakları
Everest Yayınları'na aittir.

Özel Baskı: Ağustos 2017

1-64. Basım: Remzi Kitabevi
65-84. Basım: Everest Yayınları

ISBN: 978 - 605 - 141 - 816 - 2
Sertifika No: 10905

Baskı ve Cilt: Melisa Matbaacılık
Matbaa Sertifika No: 12088
Çiftehavuzlar Yolu Acar Sanayi Sitesi No: 8
Bayrampaşa/İstanbul
Tel: (0212) 674 97 23 Faks: (0212) 674 97 29

everest yayınları
Ticarethane Sokak No: 15 Cağaloğlu/İSTANBUL
Tel: (0212) 513 34 20-21 Faks: (0212) 512 33 76
e-posta: info@everestyayinlari.com
www.everestyayinlari.com
www.twitter.com/everestkitap
www.facebook.com/everestyayinlari
www.instagram.com/everestyayinlari

Everest, Alfa Yayınları'nın tescilli markasıdır.

tamadres.com

Uygarlık rüyamızın gerçeğe dönüşmesinde
payı büyük olan, Cumhuriyet'in tüm
kadın sanatçılarına...

tamadres.com

teşekkürler

Cumhuriyet Türkiyesi'nin ilk kadın seramik sanatçısı olan Füreya Koral'ın yaşam öyküsünün yazılışı sırasında, bana Füreya ile olan anılarını ayrıntılarla nakleden, kasetler, belgeler, dergiler ve fotoğraflarla bilgilenmemi sağlayan Sara Koral Aykar'ın ve Afife Koral'in arşivleri ve desteği olmaksızın, bu kitabın yazılışı eksik kalırdı. Her ikisine de içtenlikle teşekkür ediyorum.

Ayrıca değerli vakitlerini ayırarak bana Füreya ile olan anılarını nakleden Şirin Devrim Trainer'a, İsmet Noonan'a, Müşerref Cimcoz'a, Mina Urgan'a, Ayda Arel'e, Binay Kaya'ya, Tatiana Moran'a, anıları, belgeleri ve fotoğrafları ile katkıda bulunan Altemur Kılıç'a, Ferit Edgü'ye, Nesibe ve Kemal Türkömer'e, Candeğer Furtun'a, Rabia Çapa'ya, Utarit İzgi'ye, Şakir Eczacıbaşı'na, Tunç Yalman'a ve Yahşi Baraz'a teşekkür borçluyum.

Her kitabımı olduğu gibi, Füreya'yı da basımından önce titizlikle okuyan ve eleştiren sevgili arkadaşım Meyzi Baran ve hayat arkadaşım Engin Baraz'a, fotoğraf arşivinden yararlandığımız değerli Ara Güler'e gönül dolusu teşekkürler.

tamadres.com

tamadres.com

Şakir Paşa Ailesi

Kabaağaçzade Miralay Mustafa Âsım Bey
e. Hattatzâdeler'in kızı Sıdıka

Sara
1849-1916

Cevat Paşa
1851-1900
e. Nimet

Şakir Paşa
1855-1914
e.1 İsmi bilinmiyor
e.2 Sare İsmet

Âsım (1)

Cevat Şakir (2)
1890-1973
e.1 Aniesi
e.2 Hamdiye
e.3 Hatice

Mutarra (1)
Sina (2)
İsmet (3)
Suat (3)
Aliye (3)

Hakkiye (2)
1893-1971
e. Emin Koral

Şakir
1918-1989
e. Afife Koral

Füreya
1910-1997
e.1 Sabahattin
e.2 Kılıç Ali

Sara Koral Aykar
d. 1951
e. Emre Aykar

Serra Şenol
d. 1981

Mehmet Şenol
d. 1976
e. Gözde Sarı

Sara Şenol
d. 2014

Ayşe (2)
1895-1978
e. Ahmet Erner

Nermidil Erdem

Suat Şakir (2)
1899-1972
e.1 Saida
e.2 Remzet (Mizu)
e.3 Yvette
e.4 Remzet

Cem (2)
Tarık (2)

Faruk (1)
1921-1924

Nejad (1)
1923-1995
e.1 Maria Tarlovsky
e.2 Janina Paluch

Şirin (1)
1926-2011
e.1 Wesley Lau
e.2 Şehsuvar Menemencioğlu
e.3 Mücap Ofluoğlu
e.4 Robert Trainer

Raad (2)
d. 1936
e. Margareta (Maida) Lind

Fahrünissa (2)
1901-1991
e.1 İzzet Melih Devrim
e.2 Emir Zeid al-Hussein

Aliye (2)
1903-1974
e. Charles Berger

tamadres.com

* e. kısaltması eşi anlamına gelir. Parantez içindeki rakamlar evliliğin kaçıncı evlilik olduğunu ve çocukların hangi evlilikten doğduğunu gösterir.

Büyükada'daki aile konağının merdivenlerinde
Şakir Paşa ailesi: Şakir Paşa, Sare İsmet Hanım, Cevat,
Fahrünissa, Ayşe, Âsım, Suat ve Aliye.
Önde ayakta Hakkiye.

tarihadres.com

tamadres.com

FÜREYA

tamadres.com

tamadres.com

I. BÖLÜM

Ada'da ve Bursa'da Zaman

tamadres.com

"Ada konaklarının gülendam kadınları
Gün boyu bir gergefin üstünde parmakları
Ya da dalgın gözlerle piyano çalarlardı"

pentimento

tamadres.com

PENTİMENTO*

(Osmanoğlu Kliniği-26 Ağustos 1992)

Pencerenin pervazında beyaz bir kuş duruyor ne zamandır. Kocaman beyaz kanatları yer yer gümüş pırıltılar saçan, cin bakışlı bir kuş. Yaptığım kuşlardan biri olmalı diye düşünüyorum. Ama ben böyle geniş kanatlı kuşlar yapmadım ki hiç. Benim yoğurduklarım narin bedenli, küçücük başlı, uslu, durağan kuşlardı. Her an uçmaya hazır değil de, uzun bir yolculuktan yeni dönmüş hissi veren, yorgun kuşlar. Sahi, neden benim kuşlarım durgun ve yorgundu hep? Onları yapmam ömrümün sonbaharına denk geldiği için mi? Sanmıyorum. Çünkü bu yatağa düşene kadar hiç yorgun ve durgun hissetmedim kendimi. Yaşlandığımı, iyice ihtiyarladığımı, hatta hemcinslerime özgü yaşam sınırının ortalamasını çoktan aştığımı bile fark edemedim. Günler, sabah erken saatlerde coşku ve neşeyle uyanılıp, gayretle çalışmaya başlanmasını, akşamüstleri de iki kadeh rakı ve yakın dostların eşliğinde keyifle sohbet edilmesini gerektiren zaman dilimleriydi. Buydu hayat. Bu hayatın içinde, yaşlanmak, hastalanmak, ölmek yoktu. Hastalıktan payıma

* Bir yağlıboya tablo kazındığında, kimi kez altından çıkabilen, ikinci hatta üçüncü kat resim.

tamadres.com

düşeni omuzlamıştım zamanında. Sıramı savmıştım. Yaşlanmadan, hastalanmadan, bıkmadan yaşamayı becerememiş olmalıyım.

Neyin nesi bu kuş. Günlerdir beni gözlüyor pencerenin kenarında... Sanki bana bir şeyler söylemek ister gibi. Çok önemli bir diyeceği varmış gibi.

"Heyy kuş, merhaba! Bir diyeceğin varsa söyle, sonra da uç git. Gözaltına alınmaktan hiç hoşlanmam ben."

Kırmızı, küçük cin gözleriyle bakıyor yüzüme.

"Duymadın mı? Hişşt, sana söylüyorum, ya konuş ya da uç git. Bakıp durma bana öyle, sinirime dokunuyorsun."

Acaba bir sığırcık ordusunu, Divan Pastanesi'nin dip duvarında sonsuza dek kanat çırpmaya mahkûm ettiğim için, benden hesap sormaya mı geldi?

Annemin beni küçücük bir çocukken, kuşların göçünü seyretmem için, elimden tutup, Aya Yorgi'ye çıkardığını ve orada, sığırcıkların hep birlikte kocaman bir V çizişlerini, bir süre V halinde uçtuktan sonra, aralarından birinin mızıkçılık etmesiyle nasıl bozulup da yeniden toparlandıklarını büyülenmiş gibi, dakikalarca seyrettiğimi bilmiyor. İstanbul'da eylül ayı, bana göç eden kuşları da getirirdi, inanılmaz güzellikteki mehtapla birlikte. Çocukluğumun eylülleridir, Divan'ın arka duvarında duran. Ama gel de bunu kuşa anlat!

"Sara Hanım seninle konuşmak istiyor. Çook uzaklardan geldi senin için."

Aaa, kuş konuştu. Demek ki bir rüya görmekteyim. Gece boyu sürüp duran upuzun bir rüya.

"Sara seyahatte filan değil ki. Evi de buraya iki adım uzaklıkta," diyorum.

"O Sara değil," diyor kuş. "Seninle konuşmak isteyen, yeğenin Sara değil, büyük halan."

"Ama çoktan öldü o."

Ben beş yaşındaydım öldüğünde. Akşam yemeği için masa başında toplandığımızda, "Eh, Sara Halamız da hakkın rahmetine kavuştuğuna göre, bundan böyle aile reisimiz artık siz oldunuz, anne," demişti Aliye, anneanneme. Anneannem kızını, "Aile reisimiz, eniştendir," diye yanıtlamıştı babamı kastederek. Sertti sesi. Böyle haberdar olmuştum halamın ölümünden.

"Kardeşinin acısına dayanamadı, zavallı halam," demişti Ayşe Teyzem.

Halamı, ara sıra ziyaretine gittiğimiz o kır saçlı, esmer, yaşlı kadını gözümün önüne getirmeye çalışmıştım.

"İnsanlar ölünce nereye gider, anne?" Annemin yanıtlamasını beklemeden,

namadres.com